

Foto na titulní straně:

Dva drobné zdobené kovové předměty objevené při archeologickém výzkumu při stavbě obchodního centra Palladium na náměstí Republiky, jejichž funkci se podařilo určit až nyní (foto M. Kalíšek, 2015).

Ke studii Tomasze Cymbalaka o středověkých dutých oděvních nákoncích.

Two small decorated artefacts discovered during archaeological excavation at the building site of Palladium Shopping Centre at the Republic Square, the function of which has just been determined (photo by M. Kalíšek, 2015).

Towards the study of medieval aiglets by Tomasz Cymbalak.

STALETÁ
PRAHA

Staletá Praha
Prag durch Jahrhunderte
Prague through the centuries

Staletá Praha XXXI / 2015 / číslo 2

Recenzovaný časopis pro národní kulturní dědictví, památkovou péči, archeologii a dějiny umění v Praze.
Vydává Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v hlavním městě Praze, státní příspěvková organizace.

Vychází 2x ročně.

Sídlo a IČ vydavatele:

Na Perštýně 12
CZ - 110 00 Praha 1

IČ: 75032333

fax: 234 653 119

tel.: 234 653 100

e-mail: staletapraha@npu.cz

www.staletapraha.cz

© Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště
v hlavním městě Praze, 2015
Pokyny pro autory a seznam zkratk na
<http://www.staletapraha.cz>
Vyšlo v Praze, 30. 12. 2015

Evidenční číslo MK ČR E 19301

ISSN 0231-6056

Vedoucí redaktor: Jarmila Čiháková

Redakční rada:

Jarmila Čiháková, Petr Fidler, Josef Hájek, František Kašička,
Vojtěch Kašpar, Karel Kibic, Karel Nováček, Jaroslav Podliska,
Michael Rykl, Petr Sommer, Ondřej Šefců, Helga Turková

Technická redakce: Jarmila Čiháková, Andrea Holasová

Korektury: Petra Stejskalová, Helena Čížinská

Překlad: Jaroslava a Jindřich Nollovi (NJ); Patrick a Linda Foster,
Tomáš Mařík, Bohumila Cymbalak Jankovská (AJ)

Layout: Johana Křepelová

Grafická úprava a sazba: Stanislava Babušková

Tisk: Nová tiskárna Pelhřimov, spol. s r. o.

Autoři obrazových příloh:

František Adámek, Stanislava Babušková, Ladislav Bartoš, Jiří Bernard,
Gabriela Blažková, Tomáš Cymbalak, Egon Ditmar, Zvonimír Dragoun,
Miroslav Ďurica, Karel Fink, František Flek, Jan Frolík, Jan Gloc,
Jan Havrda, Gija Hekelová, Zdeněk Helfert, Iva Herichová, Jakub
Hlavatý, Milena Housková, Ladislav Hrdlička, Petr Chotěbor,
Martin Kalíšek, Veronika Koberová, Petr Kočár, Bohumír Kozák,
Radka Kozáková, Josef Matlášek, Jana Maříková-Kubková, Jan Muk,
Jiřina Muková, Jan Jakub Outrata, Matouš Semerád

STUDIE

Nestehülsen – dutá oděvní nákončí ve středověké a novověké Praze

- TOMASZ CYMBALAK – SYLVIE SVATOŠOVÁ 2
- Běžná součást středověkého a raně novověkého oděvu, jejíž archeologizovanou podobu se podařilo interpretovat až nyní.

Raně středověké opevnění na Hradčanech v Praze

Nové poznatky na základě výzkumů z let 2011 a 2013

- GABRIELA BLÁŽKOVÁ – JOSEF MATIÁŠEK – RADKA KOZÁKOVÁ – PETR KOČÁR 16

Torza raně středověkého fortifikačního systému objevená na Hradčanech sice dosud neumožňují podat ucelenější obraz, avšak jejich existence přináší zásadní informace do debaty o struktuře levobřežní pražské aglomerace.

Románský kostel sv. Klimenta a příchod dominikánů na Staré Město pražské ve světle nejnovějších objevů

- JAN HAVRDA – MIROSLAV KOVÁŘ – ANNA ŽDÁRSKÁ 42

Objev románské zdi orientované odlišně od os středověkého dominikánského konventu vede k domněnce, že může náležet staršímu románskému kostelu sv. Klimenta.

Revize první stavební fáze kostela Panny Marie na Pražském hradě/Hradčanech

Návrat po šedesáti pěti letech

- JANA MAŘÍKOVÁ-KUBKOVÁ – IVA HERICOVÁ 62

Nově vytvářený model georeliéfu Pražského hradu odkryl nesoulad s tradiční interpretací podoby a účelu prastaré zděné stavby známé jako druhý nejstarší kostel v Čechách z 9. století.

MATERIÁLIE

Kamenické značky v průjezdu Prašné brány

- LADISLAV BARTOŠ 76

Specifická dokumentace části známé gotické stavby přinesla poznatky metodického rázu i sondu do historie poznávání kamenických značek v Praze.

50 LET ODBORU ARCHEOLOGIE NPÚ ÚOP HMP

Půlstoletí v pražském podzemí

- ZDENĚK DRAGOUN – JAROSLAV PODLIŠKA – MICHAL TRYML 89

90 let systematického archeologického studia historického jádra Prahy a 50. výročí založení specializovaného pracoviště pražské archeologické památkové péče v kontextu stavu a možností poznání počátků Prahy

REVIEW

- IVANA BOHÁČOVÁ 95

Archeologická památková péče a archeologické poznávání

- JAN KLÁPŠTĚ 112

Archeologie na pražském pracovišti NPÚ

- PETR SOMMER 115

SDĚLENÍ

Pražský Semmering

K dějinám pražské železniční sítě

- JAN JAKUB OUTRATA – ZVONIMÍR DRAGOUN 123

Stavby a viadukty Buštěhradské dráhy vytvářejí ucelený a ojediněle dochovaný historický industriální a krajinný soubor s řadou autentických prvků z konce 19. století.

BIBLIOGRAFIE

Archaeologia historica I–XX (1976–1995)

- Autorský rejstřík** 143

- Místní rejstřík** 146

- Tematický rejstřík** 152

AKTUALITY

- Operativní průzkumy a dokumentace provedené NPÚ ÚOP HMP v roce 2014** 155

- Vzpomínka na architekta Aloise Kubička** 160

- Biskup Antonín Podlaha, kněz, archivář, historik umění (1865–1932)** 163

- Vzpomínka na PhDr. Ing. Jana Muka (* 8. května 1935 – † 27. října 1994)** 167

- Rudolfínská Praha v detailech Sadelerova prospektu (12)** 171